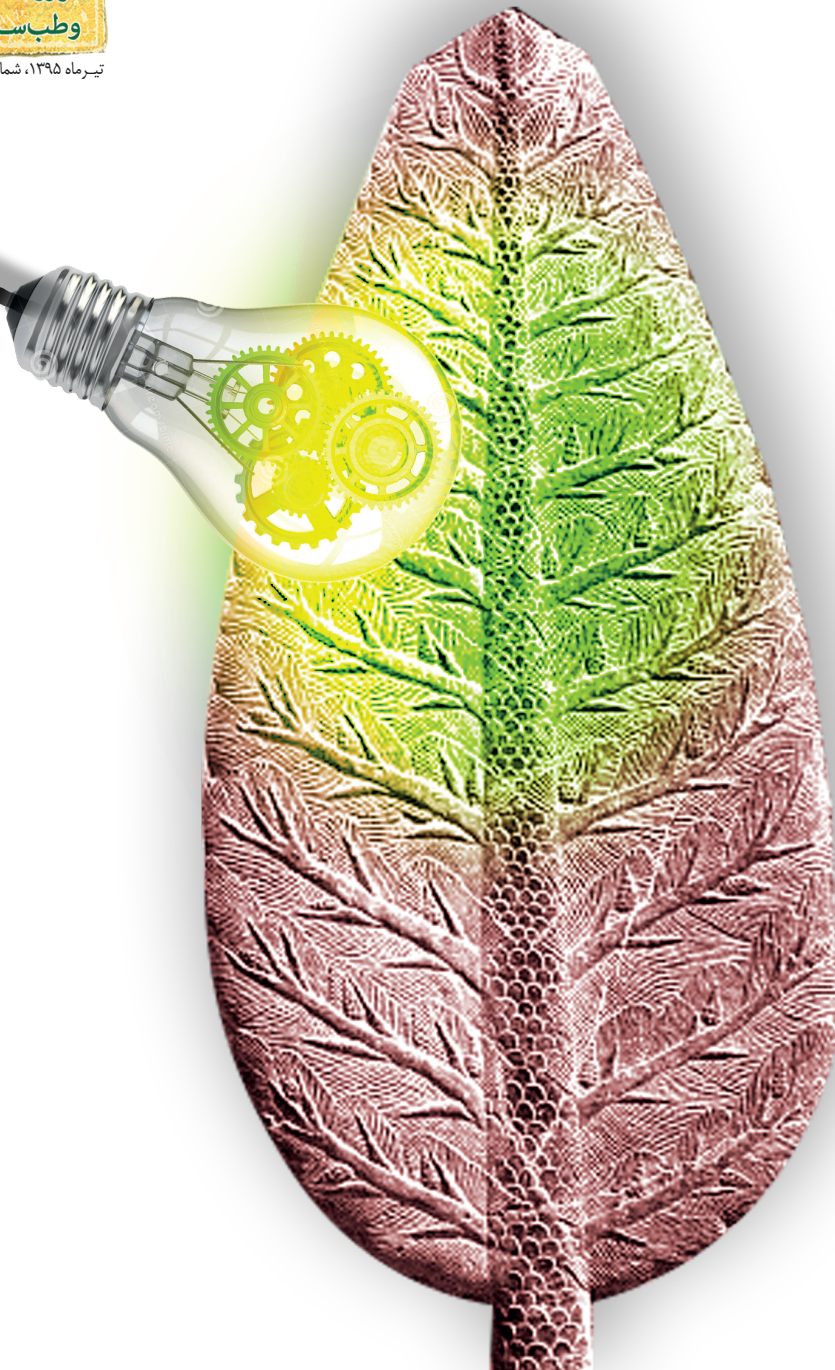


ویژه نامه سومین
جشنواره و
نمایشگاه ملی
گیاهان دارویی
فرآورده های طبیعی
و طب سنتی ایران

تیرماه ۱۳۹۵، شماره نخست، ۸ صفحه



سومین جشنواره ملی گیاهان دارویی،
فرآورده های طبیعی و طب سنتی

۱۴۰۰
محصول
جدید

۸۰
فناوری عرضه
شده در فن
بازار

۱۰۰
فناوری بخش
دانش آموزی

۵۰۰ شرکت

۱۳۰ نهاد
و سازمان مرکز
تحقیقاتی

بخش های
جشنواره:
فن بازار
نمایشگاه
کارگاه های آموزشی
سلامتکده
فستیوال دانش آموزی
هرباراتوم

زمان
برگزاری: ۱۵ تا
۱۸ شهریورماه
۱۳۹۵

مکان
برگزاری: تهران -
مصلی امام
خمینی (ره)

تندرستی رسم ایستادگی است

با نوشتار و گفتاری از:
سورنا ستاری،
سیدحسن قاضی زاده هاشمی،
محمدحسن عصاره، علیرضا دلیری،
پرویز کریمی، علی ابراهیمی و ربیعی،
شمسعلی رضازاده،
زهرا احدیری داویجانی،
محمود خدادوست



بخشی از فرمایشات امام خمینی (ره) در خصوص طب سنتی: امیدوارم همه این آقایان کمک کنند تا فرهنگ مان و فرهنگ اسلامی مان، فرهنگی که شیخ الرییس را درست کرده است را باز یابیم...

نگاه معاون علمی و فناوری رییس جمهوری به اهمیت گیاهان دارویی و طب سنتی

نگاه

پرورش استعداد های ذاتی کشور

محمدحسن عصاره*

افزایش توجه جهانی به صنعت گسترده و رو به رشد گیاهان دارویی و از طرفی استعداد خدادادی کشور ایران که شامل تنوع گونه های گیاهان دارویی انحصاری، اقلیم مناسب برای تولید متابولیت ثانویه با راندمان بالا، از طرفی اثر گذاری مستقیم گیاهان دارویی و فرآورده های طبیعی و طب سنتی بر سلامت مردم لزوم توجه به مباحث طب سنتی شامل توسعه سیاست گذاری و برنامه ریزی ملی در رابطه با آن و محافظت و صیانت از دانش بومی طب سنتی نیاز مبرم به انجام تحقیقات بنیادی و کاربردی وسیعی را در این زمینه آشکارتر کرده است. امروزه گیاهان دارویی و طب سنتی در بیش از پنج وزارت خانه و تعداد زیادی از نهادها و مراکز دولتی و غیر دولتی نظارت، تحقیق و آموزش داده می شود. با توجه به اینکه حوزه گیاهان دارویی، داروهای گیاهی، فرآورده ها و نیز طب سنتی نیاز به یک نگرش چند بعدی داشته و تعامل و هماهنگی فرابخشی را طلب می کند، لذا برای رسیدن به نقطه مطلوب و تحقق انتظارات، می بایستی یک مرکز هماهنگ کننده فرابخشی برای پیوستن حلقه های مختلف بخش های متعدد دولتی و



خصوصی ایجاد شود تا بتواند از نیازسنجی و انجام پژوهش های هدفمند گرفته تا کشت، تولید، فرآوری، استخراج مواد، ورود صنعت، صادرات، بازاریابی و غیره را تنظیم، هماهنگ و مدیریت کند. از این رو ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی به عنوان محل تلاقی، همگرایی و حلقه وصل تمامی نقش آفرینان و بازیگران مرتبط در حوزه گیاهان دارویی و طب سنتی کشور بنیان نهاده شده است. با توجه به ظرفیت های کشورمان و نیز جایگاه گیاهان دارویی در اولویت الف نقشه جامع علمی کشور و تصویب و اجرایی شدن سند ملی گیاهان دارویی ایران ستاد توسعه علوم و فناوری های گیاهان دارویی به انجام وظایف خود می پردازد. در راستای اجرایی کردن وظایف تعیین شده در سند ملی گیاهان دارویی که هدایت و پیگیری تعاملات بین بخش های دولتی و خصوصی اثر گذار در صنعت، ظرفیت سازی برای معرفی و تجاری سازی محصولات نوآورانه و فناورانه این حوزه است و تجربه موفق برگزاری دو جشنواره و نمایشگاه پیشین اقدام به برگزاری سومین جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی ایران کرده است. سومین جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی ایران با رویکرد حمایت از محصولات فناورانه دانش بنیان این حوزه در راستای تحقق بخشی به اقتصاد مقاومتی، که اقتصادی به دور از وابستگی و با اتکاء بر پرورش استعداد های ذاتی کشور است، برگزار خواهد شد. روند استقبال و ثبت نام شرکت کنندگان در بخش های مختلف جشنواره با افزایش سه برابری گویای رشد صنعت گیاهان دارویی و محصولات وابسته طبیعی در کشور است. با توجه به وضعیت کشور و نیز نیازمندی های صنعت و جامعه سومین جشنواره و نمایشگاه دارای پنج مختلف است شامل: سومین جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی ایران، فن بازار تخصصی، کارگاه های آموزشی، سلامتکده، جشنواره دانش آموزشی، نمایشگاه گیاهان زنده (هربراتورم) می باشد.

سومین جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی ایران:

نمایشگاه عرضه محصولات صنعت گیاهان دارویی و داروهای گیاهی به عنوان یکی از کارآمدترین و قوی ترین محلی برای به رسمیت شناختن کالاهای دانش بنیان و فناورانه می باشد. این بخش مکان مناسبی برای ملاقت چهره به چهره با بازار و مخاطب، کشف بازار جدید و مشتریان جدید و حفظ و تجدید ارتباط بخش های مختلف زنجیره صنعت، با صرفه جویی در زمان، انرژی و سرمایه، نمایش زنده محصولات و خدمات با کیفیت، شناخت و مطالعه تکنولوژی های جدید و در نتیجه تسریع روند تولید و تجاری سازی ... بوده و همه اینها در مدت زمان محدود در مکان نمایشگاه عرضه محصولات صنعت گیاهان دارویی و داروهای گیاهی سومین جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی پدید می آید. با نگاهی بر روند افزایشی حضور شرکت های

ورای این موضوعات، نقشه جامع علمی کشور نصب العین همه ما برای پیشرفت و موتور محرک اقتصاد دانش بنیان و اقتصاد مقاومتی محسوب می شود، توجهی جدی به جایگاه گیاهان دارویی و طب سنتی دارد و آن در اولویت الف خود قرار داده است. این یعنی، هیچ تردیدی برای توجه بی دریغ به این مقوله های ارزشمندمان باقی نمی ماند. تدوین و ابلاغ سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی که به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده است، دیگر هیچ شبهه ای را برای «عزم ملی» در توجه به این موضوعات برابمان به جا نمی گذارد.

بنابراین «توجه به شرکت ها و موسسات دانش بنیان فعال در این حوزه از مرحله تولید تا صادرات و برندسازی کالاهایشان، تسهیل گری و زمینه سازی برای افزایش ورود فناوری های جدید به بازار، حمایت از فناوران و ارتقای توانمندی بنگاه های اقتصادی، افزایش فروش و سهم از بازار، برنامه ریزی و حمایت در جهت توانمندسازی مراکز تحقیقاتی و پژوهشی و تخصیص اعتبار و حمایت از طرح ها و پایان نامه های مرتبط، حمایت از شبکه سازی



آزمایشگاهی در حوزه گیاهان دارویی و کمک به تدوین شاخص های نظارت بر آزمایشگاه های عضو شبکه و اختصاص اعتبارات بر اساس نتایج ارزیابی و رتبه بندی، تاسیس بانک اطلاعات جامع در سطح ملی و مرکز منطقه ای علوم و انتقال فناوری کشورهای حاشیه اقیانوس هند، حمایت از توسعه ثبت و صدور پروانه تولید داروهای گیاهی و فرآورده های طبیعی، تقسیم بندی و اولویت بخشی گیاهان دارویی ایران بر اساس نیازهای گوناگون صنعتی، تحقیقاتی، صادراتی و تهیه فهرست های مورد نظر در این زمینه و بر اساس رویکردهای واقع گرایانه، مشارکت فعال در ساماندهی نظام استاندارد گیاهان دارویی و فرآورده های با منشا گیاهی، شناسایی، سنجش و ارزیابی منابع طب سنتی، حمایت از تحقیقات و تولید داروهای طب سنتی و ترجمه، تصحیح و چاپ کتب اصیل طب سنتی، حمایت اعتباری از تدوین اطلس گیاهان دارویی کشور و حمایت از گیاهان کلیدی و مهم اقتصادی و در عین حال در شرف انقراض، حمایت و برنامه ریزی در جهت برگزاری و شرکت در جشنواره ها و نمایشگاه های ملی و بین المللی؛ نکاتی است که معاونت علمی و ستاد گیاهان دارویی اش، بی دریغ و بی وقفه، در پی انجام دادن و به ثمر نشاندن اش هستند. برگزاری «سومین جشنواره ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی»، ان شاء الله میوه هایی را در دسترس عموم خواهد گذاشت، که در سال «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» حلاوت اش در کام مردم ایران اسلامی، خوش خواهد نشست.

* سورتا ستاری - معاون علمی و فناوری رییس جمهوری

گنج های رایگان

«گیاه» سر به آسمان دارد و ریشه در خاک. آرام و استوار، در پی تعالی است و هوشیار، همچنین، در پی رفع «نیاز» انسان است و حیوان. آنجا که سرد است، آنجا که گرم است، آنجا که معتدل است، آنجا که خشک است، آنجا که مرطوب است، هر جا که هرگونه است، گیاهان اش، به همان رنگ و نمط، سر بر می آورند و خواسته ها را نیز برآورده می کنند.

از نگاه من، همه گیاهان، دارویی اند. دوایند. درمانگرند. گیاهان، گیرنده های هستند، قدرتمند و بی اشتباه. اطلاعات طبیعت را می گیرند و برنامه ای درست برای ادامه حیات و آبادانی اش تدوین می کنند. مادام که انسان به این هوشمندان بی ادعا، محترمانه نگریده، بازی زورآزمایی با طبیعت را برده است.

با این حال، به گفته و یافته دانشمندان قدیم و جدیدمان، برخی گیاهان، «دارویی» هستند و بر این ویژگی، تاکید کرده اند. گونه هایی که از این رستنی ها، یافته شده، شگفت آور و گونه گون است و البته مایه فخر ایران زمین. هزار درد را، با اینها درمان کرده بودند و همچنان نه به سیاق گذشته، گر چه کمزنگر تر، این درمانگری ادامه دارد. بنابراین، بر ضمه ما است، که این گنج های رایگان به دست آمده را، بیش از پیش، مراقبت کنیم و پرورترشان کنیم.

«طب سنتی» هم البته با موضوع «گیاهان دارویی» عجین است و رفیق قدیم، طب سنتی، برای امروز ما، تقریباً موضوع ناشناخته ای است، که اندیشیدین درباره آن، کمی افسوس را به همراه دارد. چرا که گرانبهاترین داشته های بزرگ ترین دانشمندان ما، که همان جان شان است، در این راه صرف شد و اوج اقتدار روح انسانی را در خود نمایان کرد. پس، چنین عرصه ای، عرصه سیمرغ است و والا.

وادی «طب سنتی» و «گیاهان دارویی»، فرراهی است از وادی طلب تا وادی معرفت. آنگاه وادی عشق و معرفت درنور دیده خواهد شد و وادی استغنا به دست خواهد آمد. بی تعارف باید بگویم که موضوع «طب سنتی» و «گیاهان دارویی» برای ما هم آب دارد و هم نان. هم سلامتی جامعه را تضمین خواهد کرد و هم چرخ های پیشرفت مان را روغن کاری.

حالا دنیا و رویکرد کشورهائش، به ترکیبات طبیعی در صنایع دارویی و غذایی، عزم «بازگشت به خویش» دارد. سالهاست که البته چنین است. ما نیز گر چه شاید کمی دیرتر، اما ریشه دارتر و غنی تر، در پی زدودن غبارهای برنشسته بر این آئینه بی زنگار برآمده ایم. با این تفاوت که پیشوند گرانبه «فناوری» را هم سرمایه راه کرده ایم که کاری از سر هوش و ذکاوت است. بر همین طریق، وزارتخانه ها و نهادها و مراکز دولتی و غیردولتی متعددی در کشورمان، دلمشغول این موضوع مهم شده اند و با نگاهی چندسویانه تعامل و تلاش مشترک دارند.

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری هم برای سریع تر رسیدن به سرمنزل مقصود و ایستادن بر نقطه مطلوب، ستاد توسعه فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی را از سالها قبل راه انداخت تا ضمن هماهنگی فرادستگاهانه و فرابخشانه، نیازها و یافته ها و دستاوردها را هدفمندتر، پیگیری کند. کشت، تولید، فرآوری، استخراج مواد، ورود صنعت، صادرات، بازاریابی و موارد دیگری از این دست، با تنظیم، هماهنگی و مدیریت این ستاد اینک کهنسال و ریشه دار معاونت علمی، به جد در حال پیگیری است. از همین رو، جشنواره ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی، با برگزاری دو دوره اش تاکنون، بی تعارف؛ یکی از جشنواره های موفق حوزه علم و فناوری محسوب می شود. امسال نیز که در آستانه برگزاری سومین دوره اش هستیم، بسیاری از علاقه مندان و مردم عزیزمان، لحظه شماری می کنند برای گشایش آن.

سومین جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی ایران



بخشی از فرمایشات مقام معظم رهبری: «ما که ابن سینا را داشتیم که هنوز که هنوز است کتابش یک مرجع درس و فهم پزشکی در دانشگاه های دنیا است یا رازی را داشتیم یا دیگرانی از این قبیل راه بایستی امروز به خودکفایی علمی کشور امید ببندیم. به نظر من یکی از بخش های مهمی که می تواند این اقتصاد مقاومتی را پایدار کند، همین کار شمامست، همین شرکت های دانش بنیان است. این، یکی از بهترین مظاهر و یکی از موثرترین مولفه های اقتصاد مقاومتی است؛ این را باید دنبال کرد. این طب سنتی و گیاهان دارویی از جمله کارهایی است که می تواند باب جدیدی در مسایل کلان مربوط به بهداشت و درمان بگشاید... توجه و اهتمام در این کار بسیار مفید خواهد بود.»

نگاه

درباره یک رویداد مثال زدنی تجربه جاودانگی

پرویز کریمی*

حالا، بر آستانه برگزاری سومین دوره جشنواره ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی ایران ایستاده ایم. روزهایی که نخستین دوره اش، کاملا نطفه نبسته بود را هنوز به خاطر دارم. پیشنهاد برگزاری چنین رویدادی را من در جلسه ای دوفقره با دکتر عصاره، مطرح کردم. به سرعت این ایده جان گرفت و با جدیت و پیگیری و تلاش مثال زدنی ایشان، مقدمات کار فراهم شد. با این حال، نه من، نه دکتر عصاره و نه همکارانی که نخستین دوره این جشنواره را برای برگزاری، آماده می کردند، هیچ فکر نمی کردیم که این مهم تبدیل به رویدادی شود که رضایت بسیاری از مردم و اهل فن و مسئولین را جلب کند. بی اغراق، هیچ یک از ما تصور نمی کردیم، آن نهال نحیف، روزی همچون امروز، تومند و ثمربخش شود.



این رویداد، سبب شده بسیاری از استعدادهایی که رنگ سنت و قدمت؛ به معنای نامبارک امروزی آن گرفته بود، از دل جامعه بیرون بیاید و شکوفان شود. دغدغه مندان و دلگرفته گان این عرصه، هوای تنفسی یافتند و عرصه ای پیش رو دیدند برای گفتن حرف های همیشه نو. همان روزها، کار ترویج و فرهنگ سازی اش، با جدیت انجام شد و همکاران ما از همه امکانات و با یاری رسانی متخصصان، پژوهشگران، اهالی رسانه و حتی شهروندان عادی، برای ترویج اهمیت فناوری های مرتبط با گیاهان دارویی و طب سنتی، بهره گرفتند و داشته ها را به کار بستند. به زوایای پیدا و پنهان اکوسیستم کارآفرینی و اقتصاد دانش بنیان در این عرصه، نور تابیده شد و گفتنی های بسیاری هم بر زبان آمد.

بخش علوم پزشکی بیش از گذشته درگیر گیاهان دارویی و همچنین کشاورزی سنتی شد و دستاوردها و توانمندی ها، از کشورها و بایگانی های فیزیکی و ذهنی بیرون آمد و روی دایره همراهی و همآوردی دستگاه های مرتبط ریخته شد. شاید خیلی ها باورش نمی شد، اما بازار پررونقی پیدا کرد این گیاهان دارویی و البته داروهای گیاهی. سکه صادرات آن، نیز قیمت پیدا کرد و بسیاری از همسایگان و غیرهمسایگان، خواهند تنوع و رنگارنگی محصولات گیاهان دارویی در اقلیم صدرنگ و چهارفصل ایران شدند.

آمارها می گوید که میلیون ها نفر از این محصولات بهره می برند و هزاران شغل مفید و ارزشمند هم به واسطه فناوری های مرتبط با گیاهان دارویی و طب سنتی، در کشور ایجاد شده است. این مسیر، دقیقا همانی است که فرهنگ و تمدن و دین و علم ما می گوید و ریه هایش با هوای آن سازگار است. حالا که به تدبیر بزرگان نظام، در سال «اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل» هستیم، نیک می دانیم که گیاهان دارویی و طب سنتی، سهمی جدی و زیننده در تحقق این خواسته دارند. گیاهان دارویی همواره از صبر و طاقت و مراقبت و قناعت، نشانی دارد و طب سنتی نیز، ناشی از مقاومت و ایستادگی و تحمل و فراست است.

شک ندارم که سومین جشنواره ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی، تجربه های گرانبهایی را برای نسل حاضر و آیندگان به جا خواهد گذاشت. تجربه هایی از جنس جاودانگی.

*مشاور معاون علمی و فناوری رییس جمهوری و دبیر ستاد توسعه فرهنگ علم، فناوری و اقتصاد دانش بنیان

پیام وزیر بهداشت
به مناسبت سالگرد تصویب سند ملی گیاهان
دارویی و طب سنتی



که اگر رازی و جرجانی و شیخ الرئیس هم بودند با نگاه ژرف اندیش شان بی تردید بدان سومی رفتند. مسیری که اهرمی قدرتمند در پدافند غیر عامل نظام سلامت است و آینده ای درخشان را برای سلامت ایرانیان و فعالان دانشگاهی و غیر دانشگاهی این حیطه رقم می زند. اما هم اکنون:

آیین نامه داروخانه های گیاهی که آرزوی دیرین اینجانب و بسیاری از همکارانم بوده برای اجرا ابلاغ شده است. آیین نامه محدود عملکرد پزشکان عمومی و متخصصان این حیطه به تصویب رسیده و آیین نامه ساماندهی عطاران و حتی خیرگان بدون مدرک، نهایی شده است. با افتتاح ۲۰ سلامتکده طب ایرانی در سراسر کشور، بزودی طیف وسیعی از جامعه از خدمات گسترده طب سنتی بهره مند خواهند شد. به غیر از گسترش خدمات طب ایرانی آنچه مدنظر است گسترش ادبیات و اخلاقیات حکمای این مرز و بوم است. حکیمانی که عاشقانه، پناهگاه دردمندان بی پناه می شوند و تمام فکرشان حل مشکلات سلامت جسم و جان بیماران با اقل مخارج می باشد. در پایان، روز ۲۵ تیر ماه مقارن با سال گشت تصویب سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی در شورای عالی انقلاب فرهنگی را گرامی می دارم و امیدوارم شورای فرهنگ عمومی کشور روزی را به نام طب ایرانی در تقویم ملی ثبت نماید. امید که با شتابی مدیرانه، بهره برداری صحیح مردم از مجاری قانونی و استاندارد ارائه دهنده خدمات طب ایرانی روزافزون گردد.

قدم برداشتن در مسیری برگزیده

دکتر سیدحسن قاضی زاده هاشمی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به مناسبت تصویب سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی پیامی صادر کرد. با توجه به اهمیت موضوع و نکات مورد توجهی که در این پیام آمده است، متن کامل آن در زیر می آید:

طب ایرانی میراث هزاران ساله سرزمین ماست و در پس مسائل گوناگون وزارت و پیچ و خم روزمرگی ها و مشکلات نوظهور، برداشتن قدمی مؤثر در راستای احیای این طب یکی از آرزوهای من بود. عرصه ای که دغدغه اغلب دلسوزانش، بهره مندی آحاد جامعه از خدمات تایید شده و بی خطر طب سنتی و قدم برداشتن با گام هایی حساب شده در مسیری است که برای آن برگزیده ایم، طبیعتا هر قدمی در هر مسیری، حساسیت برخی از افراد را برمی انگیزد و مخالفین و موافقین به هم راه دارد و گویا هر چه گام منطقی تر بزرگ تر باشد، مخالفین آن بیشتر است. در این مورد هم شنیده شد که برخی گفتند من مخالف گسترش طب ایرانی هستم؛ به طب ایرانی ایمان ندارم؛ مخالف بند ۱۲ سیاست های کلی سلامت گام بر می دارم... اگر چه این تعریضات برای من که خود علقه خانوادگی به حکمت ایرانی دارم، گاه بسیار سنگین می نمود اما خوب است این دوستان بدانند که پیش از انتخاب به وزارت، در برنامه های اعلامی به مجلس محترم، احیاء و ساماندهی طب سنتی در فهرست اقدامات پیش رو و برنامه های اینجانب بود. پس از انتخاب نیز به رغم فشارهای فراوان برای تعطیلی ساز و کارهای این حوزه، حمایت از آن ادامه یافت. اکنون نیز به مدد همت اساتید، دستیاران و فارغ التحصیلان طب سنتی و رشته های مرتبط، روند باز آرای روشمند و محققانه این حوزه در کنار استفاده از دستاوردهای نوین بشری آهسته و پیوسته در دانشکده های طب سنتی و مراکز تحقیقاتی مربوطه ادامه دارد. راهی

نگاهی بر سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی

ایران، کشوری با رتبه بالا از نظر غنای گیاهی و تنوع زیستی است. تعداد گونه های گیاهی کشور در حدود ۸۰۰۰ گونه است که از نظر تنوع گونه ای حداقل دو برابر قاره اروپا است. همچنین حجم تجارت جهانی گیاهان دارویی از ۶۰ میلیارد دلار در سال ۱۹۹۶ به ۱۰۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۰ افزایش یافته و بر اساس پیش بینی بانک جهانی در سال ۲۰۵۰ این گردش به حدود ۵۰۰ میلیارد دلار خواهد رسید. این موارد تنها بخش کوچکی از اهمیت حوزه گیاهان دارویی است بنابراین سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی در تیر ماه ۹۲ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید. در هر شماره از ویژه نامه جشنواره یکی از بخش های سند مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

ماده ۱: تعاریف اختصاصی - بخش گیاهان دارویی و طب سنتی

این بخش شاما کلیه نهادها و عوامل دخیل در امر بهره برداری از گیاهان دارویی و اسانس دار و فناوری های تولید فرآورده های دارویی، غذایی و بهداشتی یا منشا گیاهی و نیز کلیه مراکز و دست اندر کاران در امر خدمات و آموه های مکتب پزشکی سنتی ایران (طب سنتی) است. این بخش از دو حوزه «گیاهان دارویی و فرآورده های گیاهی» و «طب سنتی» تشکیل شده است. **گیاهان دارویی:** به گیاهی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم تمام یا اجزایی از آن به صورت تازه، خشک شده یا مواد موثره استخراجی از آن به منظور اثرات بهداشتی، پیشگیری و درمانی در بدن انسان، حیوانات و دیگر گیاهان به کار رود گیاه دارویی گفته می شود. **داروی گیاهی:** هر گونه فرآورده دارویی که منحصرا از نظر اجزاء متشکله فعال شامل یک یا چند ماده گیاهی فرآوری نشده، یک یا چند ترکیب گیاهی فرآوری شده یا ترکیب از هر دو فرمولاسیون گوناگون برای عرضه در بازار دارویی به کار رود. **طب سنتی:** به مجموعه تمامی علوم و تجربیات نظری و عملی شامل کلیه اقدامات بهداشتی، رویکردها، اطلاعات و باورهایی که به اشکال مختلف دارویی برای حفظ سلامتی و همچنین پیشگیری، تشخیص و درمان بیماری ها به کار می روند. خصوصیات ذاتی طب سنتی کل نگر به موضوع انسان، توجه به معنویات و اخلاقیات، نتیجه گرایی در درمان، تکیه بر روش های طبیعی و کم عارضه، بیمارمداری و تناسب با فرهنگ عمومی به دلیل پیشینه طولانی است.

فرآورده های گیاهی: مواد گیاهی که به صورت خام یا فرآوری شده به منظور کاربرد در پزشکی، دامپزشکی و گیاه پزشکی و کاربردهای تجاری، صنعتی، غذایی و بهداشتی استفاده می شوند و شامل داروهای گیاهی، فرآورده های طبیعی و مکمل با منشاء گیاهی، افزودنی های غذایی و طعم دهنده ها، رنگ دهنده ها، عرقیات و عصاره ها و اسانس ها، فرآورده های آرایشی و بهداشتی و کنترل کننده آفات و بیماری های گیاهی است، فرآورده های گیاهی گفته می شود.

فرآورده های طبیعی: به فرآورده هایی که از مواد طبیعی حاصل از گیاهان، جانوران، میکروارگانیسم ها و معادن استخراج می شوند همچون داروهای طبیعی، مواد اولیه طبیعی و فرآورده های طب سنتی باشد گفته می شود.

آفتاب نمایان شد

دومین جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و سنتی ایران در مهرماه سال ۱۳۹۳ برگزار شد. هفتم مهر سال ۱۳۹۳ مصلی تهران شاهد حضور جمعی از دستداران و طرفداران حوزه گیاهان دارویی بود. در افتتاحیه این دوره از نمایشگاه دکتر سورنا ستاری معاون علمی فناوری ریاست جمهوری که هنوز غبار سفر نیویورک بر چهره اش بود در جمع غرفه داران و حاضران در نمایشگاه حاضر شد. دیری نپایید که مهندس اسحاق جهانگیری معاون اول رییس جمهور و مهندس محمود حجتی وزیر جهاد کشاورزی نیز به جمع حاضران در مراسم افتتاحیه پیوستند.

تجمع خبرنگاران در جلوی درب شماره ۷۱ و ۷۲ نیز صحنه دیدنی پدید آورده بود؛ خبرنگارانی که با شنیدن خبر ورود معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری به دنبال شکار خبر جدید برای درج در رسانه خود بودند.

از قبل شنیده بودیم ۲۶ غرفه ویژه آماده پذیرایی از مدعوین کشوری و لشکری هستند. رنگ نارنجی غرفه ها با ماه برگزاری نمایشگاه همخوانی داشت. انگار طبیعت زنده به زیبایی هر چه تمام وارد فضای غرفه ها و نمایشگاه شده بود. چهره غرفه داران نشان از غرور داشت و اما بازدید کنندگان به وجود چنین سرمایه هایی در کشور افتخار می کردند. تولید کنندگانی که با دست پر به نمایشگاه امسال آمده بودند برای رونمایی از محصولات خود سر از پا نمی شناختند. پارچه های براق مزین به روبان و گل یکی پس از دیگری با دستان معاون اول رییس جمهوری و معاون علمی و فناوری رییس جمهوری برداشته می شد و توان مردان و زنان ایران زمین به منصه ظهور می رسید.

رونمایی از دو کتاب الحاقی و قانون موجب شد که لبخند امید بر لبان جامعه پزشکی ایران بنشیند و خواسته مقام معظم رهبری جامه عمل پوشانده شود. الحاقی برای اولین بار به زبان مادری نویسنده آن زکریای رازی ترجمه شده بود و در این دوره از نمایشگاه جلد هفتم و هشتم آن رونمایی شد. قانون بوعلی سینا نیز به نوشتار امروزی ترجمه شده بود و ۵ جلد از ۸ جلد آن در اختیار علاقه مندان به حوزه پزشکی قرار گرفت.

ارابه پماد سوختگی هیلا درجه ۱ و ۲ با فرمولاسیون طب سنتی، لامیزکس اولین قطره گیاهی برای عفونت گوش داخلی و دنتا باریج برای درمان درد دندان و عفونت لثه جلوه ای از توانمندی تولید کنندگان محصولات گیاهی کشورمان را به نمایش گذاشت. رونمایی از سرم ریزش موی آقایان و بانوان، دهن شویه و خمیردندان گیاهی، عطریته های گیاهی و عطر و طعم گیاهی از دیگر بخش های قابل توجه در اولین روز نمایشگاه گیاهان دارویی بود.

در مراسم افتتاحیه این دوره از نمایشگاه استقبال به حدی بالا بود که برخی از خبرنگاران به دلیل نبود فضای خالی ایستاده اخبار آن را مخابره کردند. تجلیل از فعالان و پژوهشگران حوزه گیاهان دارویی در این روز انجام شد.

پس از افتتاحیه نمایشگاه رونق خاصی به خود گرفت. دمنوش های سنتی و گیاهی در قوری ها دم شد. بوی عطریته های گیاهی در فضای برپایی نمایشگاه پیچید و در نهایت غرفه داران عزم خود را برای معرفی محصولات و جذب مشتری جزم کردند.

در دوطرف راهروی اصلی نمایشگاه غرفه دارانی که در غرفه ویژه از محصولاتشان رونمایی شده بود هنرنمایی خود را به نمایش می گذاشتند و در دیگر راهروها ازغرفه های تابلوهای گل و گیاه دارویی گرفته تا عسل های طبیعی مشغول فعالیت بودند.

حضور سفیر اوگاندا در اولین روز از برپایی نمایشگاه دلگرمی خاص به غرفه داران و تولید کنندگان محصولات گیاهی داد.

بازدید استانداران یزد، قم و کرمانشاه از نمایشگاه نشان از اهمیت آن در میان مسئولان داشت. نمایندگان مجلس نیز یک به

نگاهی از حاشیه به متن دومین نمایشگاه ملی گیاهان دارویی

یک در نمایشگاه حضور می یافتند تا از دستاوردهای حوزه گیاهان دارویی بازدید کنند. برخی از این افراد به عنوان اساتید کارگاههای تخصصی و آموزشی به نمایشگاه آمده بودند تا با یک تیر دو نشان بزنند.

نکته قابل توجه در نمایشگاه امسال بسته های آماده شده از سوی شرکت های تولید کننده محصولات گیاهی برای مهمانان خاص نمایشگاه بود. برپایی نماز اول وقت با حضور مسئولان و غرفه داران جلوه ای از اسلام ناب محمدی را به نمایش گذاشته بود. پذیرایی از حاضران در کارگاههای آموزشی و تخصصی به گونه ای بود که هم روح و هم جسمشان پرورش می یافت و اما سلامتکده نمایشگاه رونق چشمگیر داشت. بازار متخصصان طب سنتی چنان داغ بود که در روز دوم برپایی نمایشگاه دو غرفه به

ده غرفه سلامتکده افزوده شد. پیر و جوان همه و همه دلشان می خواست تا برای یکبار هم که شده با طب سنتی آشنا شوند و تفاوت های آن را دریابند. نکته قابل توجه در برگزاری این نمایشگاه ویزیت بیش از ۲۰۰۰ مراجعه کننده به سلامتکده بود.

بخش فن بازار این نمایشگاه هم به غنای آن افزوده بود. همه چیز برای نحوه آشنا شدن علاقه مندان تشکیل شرکت دانش بنیان آماده بود. از این حرف ها که بگذریم سخن مخاطبان نمایشگاه شنیدنی بود. اگر چه بیشتر غرفه داران محصولات خود را با تخفیف ۱۰ تا ۲۰ درصدی به متقاضیان عرضه می کردند اما تعدادی از غرفه ها نیز فقط به معرفی محصول خود بسنده کردند و بازدید

کنندگان را به مراکز پخش خود ارجاع می دادند. از مسئولان بازدید کننده که جوایز وضعیت نمایشگاه و غنی بودن آن می شدی ابراز خرسندی خود را با نشان دادن جمعیت حاضر بیان می کردند. لبخند نقش بسته بر لبانشان حکایت از دستیابی به اهداف نمایشگاه داشت.

روز دوم برپایی نمایشگاه همسر سفیر ایتالیا به جمع بازدیدکنندگان پیوست. چهره شادابش نشان از رضایتمندی داشت و می گفت خود و خانواده اش علاقه خاص به گیاهان دارویی و طب سنتی دارند.

و اما سخن شیرین تر آن بود که گم شده های خود را در نمایشگاه پیدا می کردی. از گم شده های علم پزشکی گرفته تا کارآفرین برتر همه و همه در نمایشگاه عرض اندام می کردند. روزها با سرعت سپری شد و ساعات پایانی نمایشگاه نزدیک می شد.

حدود ساعت ۱۴ آخرین روز برگزاری نمایشگاه ناگهان هیاهوی عجیبی فضای راهروی اصلی شبستان مصلی را پر کرد. این امر به دلیل حضور مجدد دکتر سورنا ستاری معاون علمی فناوری ریاست جمهوری بود. برای بازدید از غرفه های نمایشگاه و برگزاری مراسم اختتامیه به این مکان آمده بود. بازدید به پایان رسید و به همراه آن تب و تاب بالای غرفه داران آرام گرفت.



سخنرانان یکی پس از دیگری از اهمیت شرکت های دانش بنیان و نقش آن در اقتصاد مقاومتی سخن به میان آوردند. غرفه داران، کارآفرینان، تولیدکنندگان و اساتید برتر حاضر در نمایشگاه یک به یک مورد تقدیر قرار گرفتند و قاب عکسشان در رسانه های خبری نقش بست. هدیه قاب گل غرفه داران و تولیدکنندگان برتر به دکتر ستاری از بخش های ویژه این مراسم بود.

بدین ترتیب دومین جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی ایران که به همت ستاد توسعه فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری برگزار شده بود به کار خود پایان داد.

تولید مکانیزه نشاء گیاهان دارویی

از سالها پیش تولید نشاء گیاهان کشاورزی در ایران رایج بوده است روش سنتی تولید شامل کاشت ردیفی یا دست پاش بذر در کرت یا بسترهای از پیش تهیه شده بود همین که بذرها جوانه زده و نشاءها به اندازه کافی بزرگ شد به مزرعه انتقال داده شده که این روش مشکلاتی همچون هزینه بالا را داشت برای اجتناب از مشکلات روشهای تولید مکانیزه نشاء جایگزین روش مذکور شد. هدف از تولید نشاء گیاهان دارویی به عنوان ماده خام جهت تولید انبوه برای مصرف در



صنایعی همچون داروسازی است که بازار هدف در ابتدا داخل کشور و در مرحله بعد در خاورمیانه بازاریابی و توزیع انجام خواهد شد. در ایران سطح زیر کشت گیاهان دارویی طی دوره هفت ساله ۱۳۸۵-۹۱ از ۶۶۰۸۴ به ۳۹۶۶۰ هکتار رسیده اگر برای هر هکتار ۷۰۰۰۰ نشاء نیاز باشد در سال ۹۱ برای ده درصد سطح زیر کشت (۳۹۶۶) حدود ۲۷۷۶۲۰۰۰ نشاء لازم است. حال اگر در واحد مورد نظر در سال ۳۰۰۰۰۰۰ نشاء تولید شود برای تولید نشاء مورد نیاز باید تقریباً ۹۳ واحد تولید نشاء با ظرفیت این واحد فعال باشند تا نیاز بازار تامین شود.

بنابراین با توجه به مشکلاتی که تولید بذر و قیمت نسبتاً گران آن دارد و کارایی تولید نشاء به روش مکانیزه انتظار می رود تولید مکانیزه نشاء در کشور توسعه یابد.

سومین
جشنواره و
نمایشگاه ملی
گیاهان دارویی،
فرآورده های
طبیعی و طب
سنتی ایران

سومین جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی ایران

اهداف

ارتقای سطح دانش عمومی در زمینه شناسایی، اهلی کردن، کشت، تولید و استخراج مواد موثره و همچنین فرآورده های پس از تولید و بسته بندی گیاهان دارویی

بخش های جشنواره

فن بازار تخصصی / نمایشگاه جشنواره / کارگاه های آموزشی تخصصی بخش سلامتکده ها / فستیوال دانش آموزی و جایزه برترین های دانش آموزی

در شهریورماه ۱۳۹۵ به همت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری با همکاری مجموعه نهادهای نظام علم و فناوری همسان جشنواره های گذشته و با مشارکت حداکثری ذینفعان با هدف شناسایی و معرفی برترین های فناوری، فرهنگ سازی، تحرک و رونق بخشی به اقتصاد دانش بنیان، فراهم آوری زمینه های توسعه و تعمیق همکاری های علمی و فناوری بین مراکز علمی، صنعتی و فناوری کشور با رویکرد نگاهی نو به خلاقیت و توانایی های بالقوه دانش آموزان و جوانان و ارائه دستاوردهای پژوهشی و فناوری آینده سازان ایران اسلامی در سطح ملی و کشوری در مصلى بزرگ امام خمینی (ره) برگزار می شود.

موضوعات و محورهای جشنواره

ایجاد زمینه های ظهور خلاقیت و توانایی های بالقوه دانش آموزان، جوانان و ارائه دستاوردهای پژوهشی و فناوری آینده سازان ایران اسلامی

ارتقای سطح دانش عمومی در زمینه ی صیانت و حفاظت از ذخایر موجود در اکوسیستم های طبیعی در حوزه ی گیاهان دارویی

تسهیل فرآیند تجاری سازی و انتقال فناوری در حوزه ی داروهای گیاهی و گیاهان دارویی

فراهم کردن شرایط مناسب برای سرمایه گذاران و بازرگانان داخلی و خارجی و معرفی محصولات نوین تولیدی و استاندارد جهت مصارف داخل کشور و صادرات

ترویج فرهنگ تبادل فناوری و بکارگیری دانش روز با استفاده از فضای مذاکره و تعامل بین فعالان حوزه ی فناوری بر اساس فن بازار تخصصی گیاهان دارویی و ارائه خدمات مشاوره های علمی - تخصصی برای متقاضیان برگزاری کارگاه های تخصصی

سومین جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی، فرآورده های طبیعی و طب سنتی ایران

شماره نخست، ۸ صفحه

به تماشای گیاهان دارویی زنده

نگاه معاون علمی و فناوری رییس جمهوری به اهمیت گیاهان دارویی و طب سنتی

برای کسانی که باغچه‌هایی در حد ۵-۴ متر دارند این امکان وجود دارد، بعضی از موارد همچون به‌لیمو به‌صورت درختچه بوده و قابلیت کاشت در گلدان را دارد که دائماً به‌عنوان طعم‌دهنده برگ می‌دهد بنابراین اشتیاقی پیدا می‌شود که وقتی تی‌بگ از جعبه خارج شد و برای ذائقه‌های مطلوبیت را ندارد گیاه تازه این مطلوبیت را ایجاد کند.

چه نوع گیاهانی در این مجموعه عرصه خواهد شد؟

تلاش می‌کنیم تا ۲۵ گونه از گونه‌هایی که به‌صورت زنده داریم، انتقال به‌لیمو

این گونه تا از چه نوعی است؟ دمنوش‌های گیاهی و یا گیاهان دارویی می‌باشند؟

گونه‌های دارویی هستند که می‌توان به‌صورت دمنوش و به‌صورت پودر شده استفاده کرد همچنین برای عصاره‌گیری هم قابلیت استفاده دارند.

فضای نمایشگاهی که در اختیار دارید چقدر است؟

حدوداً ۲۵۰ تا ۲۰۰ متر برای ما اختصاص داده شده است.

به نظر شما این مقدار فضا برای شما کافی است؟



با توجه به امکاناتی برای سرمایه‌ش، گرمایش وجود دارد و برای انتقال امکانات از کرج تا نمایشگاه، ما همین متره‌ها، در همین فضا موضوع به شکل مناسبی عرصه خواهد شد.

محل غرفه شما در ورودی نمایشگاه در نظر گرفته شده است، یعنی مردم اول از غرفه شما بازدید خواهند داشت.

بله، مردم اول ما را می‌بینند بعد به قسمت‌های دیگر خواهند رفت.

پیش‌بینی شما برای استقبال مردم چقدر است؟

کسانی که در جشنواره دارویی حضور پیدا می‌کنند علاقه‌مند هستند تا موضوعات جدید را ببینند. در جشنواره این موضوع جدید است و مشابه آن را در جشنواره گل و گلاب عرصه کردیم استقبال خوب بود. پیش‌بینی ما بر این است که با توجه به حضور محققین در این عرصه بیشتر از ۲۵ درصد بازدید کنندگان در این مجموعه توقف خواهند داشت.

حمایت شما از کسانی که برای بخش تولید مشاوره می‌گیرند تا چه حد است؟

ما در همه بخش‌ها قرار است فعالیت مستمری انجام دهیم. با انجام فعالیت‌های مشاوره‌ای این امکان ایجاد می‌شود تا در کار تجارت، فروش، تولید فعالیت خود را به‌دستی آغاز کنند. در بخش دارویی، خدمات تخصصی همچون خدمات مربوط به تهیه مدارک علمی برای مجوز دارو، فرمولاسیون‌های دارویی مشاوره و در این بخش نیز سرویس مستمر خواهیم داد. در حوزه گیاه‌شناسی محققینی که نیاز به گیاه داشته‌باشند می‌توانیم از رویشگاه‌های طبیعی جمع‌آوری و در اختیار آن‌ها قرار دهیم. برای افرادی که علاقه‌مند به حضور در کارگاه‌های حوزه اطلاعات علمی گیاهان دارویی، دوره‌های میان‌مدت و بلندمدت در نظر گرفته شده‌است.

پیشنهاد شما جهت حضور و استفاده از نمایشگاه بیشتر چه گروه‌هایی می‌باشند؟

فعالان حوزه کشاورزی، تولید دارو، دانش‌جویان و یا محققینی که رشته غیر از گیاه‌شناسی مشغول تحصیل هستند و به کار تحقیقات در رشته گیاهان دارویی علاقه دارند، پیشنهاد می‌کنیم تا در مدت برگزاری جشنواره در آن حضور داشته باشند. عموم مردم هم به‌نوعی علاقه‌مندند که حوزه گیاهان دارویی برای افزایش اطلاعات علمی دعوت می‌کنیم تا از خدمات ما در این سرفروژه استفاده کنند.

برای کسانی که در نمایشگاه از شما خدمات دریافت می‌کنند، این آموزش و نگهداری گیاهان دارویی در نظر گرفته شده‌است؟

بله، بروشورهایی تهیه و آماده شده‌است و به علاقه‌مندان تقدیم خواهد شد. قیمت گیاهان عرصه شده در نمایشگاه چگونه خواهد بود؟ قیمت آن چنانی نخواهد داشت و فقط شامل هزینه انتقال و جابه‌جایی گیاه است. ما برای گیاهان تولیدی خود به‌عنوان محل درآمد نگاه نمی‌کنیم.

این برای گسترش این کار در سال‌های آینده مواردی را در نظر دارید؟

دیدگاه مردم برای ما باعث خواهد شد تا برنامه‌های بهتر و با کارایی بالاتری تهیه و تنظیم شود.

نگاه

پیشرو در تحقیقات

زهره حیدری داویجانی *
جشنواره و نمایشگاه گیاهان دارویی و طب سنتی ایران سومین جشنواره ملی درزمینه - گیاهان دارویی است که امسال برگزار می‌شود. خوشبختانه این جشنواره روند رو به صعودی داشته و نسبت به دو جشنواره گذشته تکمیل تر شده و بخش‌های مختلفی به آن افزوده شده‌است. از طرفی این جشنواره مورد استقبال آحاد مردم قرار گرفت. یکی از نکاتی که در جشنواره‌ها سرلوحه کاری ما است و خیلی برای آن اهمیت قائل هستیم و شاید از عوامل مهم اجرایی هر جشنواره محسوب می‌شود، بحث فرهنگ‌سازی و ترویج علم و کار موردنظر است. یکی از اهداف جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی و طب سنتی ایران نیز بحث فرهنگ‌سازی و جانداختن این ذهنیت برای مردم است. مردم را می‌توان از مردم عامی تا متخصصین در نظر گرفت که همگی به‌نوعی در این موضوع نقش دارند و حضورشان موجب می‌شود تا فرهنگ‌سازی وسیع‌تر و گسترده‌تر شود.
اگر در بحث فرهنگ‌سازی به تمام جوامع نگاه کنیم، درمیابیم که مهم‌ترین رکن فرهنگ‌سازی در هر جامعه قشر جوان است. اگر نگاه و نگرش مثبت و قوی‌ای به قشر جوان، نسل آتی داشته‌باشیم درمیابیم که یکی از اقدامات مهم این است که روی ان‌هان این گروه نقش مهمی داشته‌باشیم. در حوزه گیاهان دارویی و طب سنتی نیز با توجه به این که سابقه دیرینه‌ای در کشور ما وجود دارد، موضوع غربی با خانواده‌ها و فرهنگ ایرانی نیست؛ اما از آنجایی که سال‌ها این موضوعات به‌عنوان مفقودها و حلقه‌هایی که نادیده گرفته شده بودند به آن نگاه کنیم، متوجه می‌شویم که در نسل جوان به میزانی که نیاز باشد این موضوعات جا نیفتاده‌است.



در یک برهه‌ای از زمان که با جوامع

غربی درگیر شدیم و از فرهنگ اصلی خود دور ماندیم، همان به فرزندان ما آموزش داده شد و در ان‌هان آن‌ها جای گرفت. این نکته موجب شد تا نسل جوان ما خیلی قوی با این علم آشنا نشوند. لازم به ذکر است که طب سنتی و گیاهان دارویی طی ۱۰ سال اخیر در کشور ما مطرح شدند. اگر ما بخوایم به‌عنوان یک ریشه اصلی در میان مردم ما جا بیافتد باید بر روی قشر جوان کار کنیم. بهترین اقدام این است که به‌عنوان یک علم بزرگ به آن توجه شود؛ یعنی نگاه، تخصص، بررسی و پژوهش درباره گیاهان دارویی و طب سنتی به‌طور ناخودآگاه ذهن را به این سمت می‌برد که یکی از علوم مهمی است که باید به آن توجه کرد. همین مسئله موجب شد تا ما در دنبال فضایی برای تشویق جوانان باشیم تا به حوزه گیاهان دارویی و طب سنتی وارد شوند. پس یک‌فاز جدید برای دانش آموزان مطرح شد. خوشبختانه پس از این که فاز جدید مطرح شد مشاهده کردیم که بستر کافی فراهم است. برخی دانش آموزان به علت ارتباطات رسانه‌ای علاقه آن‌ها بروز زده شده بود. برخی به علت فعالیت‌های مدارس علاقه‌مند شده بودند و برخی دیگر از طریق خود خانواده‌ها برای قدم برداشتن در این حوزه تشویق شده بودند. می‌توان به‌عنوان پایه‌های اصلی ستون طب سنتی و گیاهان دارویی یک نگاه عمیق به جشنواره‌های دانش‌آموزی داشت. دانش آموزان می‌توانند سازنده‌های ستون محکم این علم در آینده باشند. اگر دانش آموزان از امروز ترغیب شوند تا بر این حوزه به‌عنوان یک علم نگاه کنند در اثر مثبت دریافت می‌کنیم. یک اثر این است که در زندگی روزمره خود به‌راحتی از این موضوعات بهره می‌برند. اثر دوم این است که در آینده می‌توانند در رشته‌هایی فعالیت کنند که مرتبط با این موضوع است و به‌طور ناخودآگاه به‌جای این که فقط چند حوزه مشخص را به‌عنوان علم یاد بگیرند، اما همین اندازه که دانش آموز ترغیب شود تا نسبت به یک گیاه تحقیق کند و چکیده تحقیقات خود را مطرح کند استفاده کرده و به‌عنوان شغل‌های آینده انتخاب کنند.

با توجه به این که جشنواره و نمایشگاه گیاهان دارویی یک رویداد کامل است که از بخش‌های مختلفی تشکیل شده است، جشنواره دانش‌آموزی گیاهان دارویی و طب سنتی نیز در دل این جشنواره بزرگ برگزار می‌شود. این جشنواره می‌تواند منتج به برنامه‌های گسترده‌ای در آینده مانند تشکیل پژوهش‌های سرهای دانش‌آموزی، کمپین دانش‌آموزی اختصاصی در این زمینه، خانه رشد و فعالیت‌های مفید دیگر شود. با توجه به وضعیت که امروز از استقبال دانش آموزان می‌بینیم حس ما این است که در آینده بخش دانش‌آموزی گیاهان دارویی جای کار بسیاری دارد. جشنواره دانش‌آموزان فضایی برای ارائه بهترین طرح‌های دانش‌آموزان در نظر گرفته است. البته ما از دانش‌آموزان توقع بالایی نداریم تا بتوانند کارهای تک انجام دهند؛ اما همین اندازه که دانش‌آموز ترغیب شود تا نسبت به یک گیاه تحقیق کند و چکیده تحقیقات خود را مطرح کند انگیزه لازم ایجاد شده است و می‌تواند با این اقدام به نتیجه موردنظر برسد. یکی از دستاوردهای جشنواره دانش‌آموزی گیاهان دارویی این است که فرهنگ‌سازی می‌کند. در نسل جوان امروز به‌ندرت پیدا می‌کنیم که اقلام انواع گیاهان را بشناسند. پس می‌توان با چنین جشنواره‌ای یک شبکه مویرگی برای ترویج فرهنگ میان خانواده‌ها ایجاد کرد. با وجود این که نخستین دوره از جشنواره دانش‌آموزی گیاهان دارویی و طب سنتی است، با استقبال بی‌نظیری مواجه شدیم. پاسخگوی بالغ‌تر ۴۰۰ طرح بودیم؛ اما در این میان تنها حدود ۱۵۰ طرح برای مرحله لوری ارسال شدند. چراکه برای دوره نخست تمهیدات کافی برای شرکت داشتن آموزان شهرهای مختلف در نظر گرفته نشده است و بسیاری از دانش‌آموزان نمی‌توانند برای ارائه طرح خود در جشنواره به تهران سفر کنند. البته این فرصت را در اختیار برخی دانش‌آموزان گذاشته‌ایم که طرح خود را برای ما ارسال کنند و در نمایشگاه به نمایش بگذاریم، به‌طوری که نیازی به حضور خود دانش‌آموز نباشد. کارهای پژوهشی در میان دانش‌آموزان شهرستان بسیار قوی است و با انگیزه بسیار بیشتر و بهتر این کارها را انجام می‌دهند که چند نمونه غافلگیر کننده خواهیم داشت. البته در شروع از مقطع متوسطه بهره‌برده‌ایم.

* دبیر نخستین دوره جشنواره دانش‌آموزی گیاهان دارویی و طب سنتی و دبیر کل جامعه گیاه‌درمانی ایران

سلامتکده مفهومی متضاد درمانگاه

گفت‌وگو با معاون طب سنتی وزارت
بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

داده می‌شود. اگر کسی هم برای مشکلات بیماری هم نظیر اختلالات خواب، مفصلی و یا گوارشی داشته باشند، در این ایام به آنها مشاوره و خدمات تخصصی درمانی هم داده می‌شود. سلامتکده چیزی شبیه درمانگاه است. درمانگاه طب رایج است؛ اما چون رویکرد ما این است که افراد سالم هم برای حفظ اعتدال مزاجشان هم بتوانند آموزه‌های را یاد گیرند؛ بنابراین اسم آن سلامتکده است. یعنی هم آدم‌های سالم مراجعه می‌کنند و برای اصلاح سطح زندگی و برای ارتقا سلامتشان خدمات می‌گیرند، هم افراد بیمار برای درمان مراجعه می‌کنند تا تحت درمان طب سنتی قرار گیرند.

چه کسانی در آنجا خدمات ارائه می‌کنند؟

با توجه به قانون جاری کشور وقتی کسی قرار است در امر درمان مداخله کند باید پایه پزشکی را داشته باشد. ما در سلامتکده از متخصصین طب سنتی که پزشک عمومی را از طب رایج گرفته‌اند و دوره تخصصی طب سنتی را در دانشگاه‌های کشور گذرانده‌اند و متخصص طب سنتی هستند بهره می‌بریم.

برگزاری کلاس‌های آموزشی به چه صورت است؟ چه کلاس‌هایی در نظر دارید برگزار کنید و به چه سبکی این کار صورت می‌گیرد؟

بستگی به شرایط جشنواره دارد. ما آمادگی داریم که کلاسهای متعدد و متنوع و در سطوح مختلف برای مردم اجرا کنیم. ما می‌توانیم از سطح دانش‌آموزی تا سطح تخصصی پزشکان، کلاس حفظ و ارتقاء سلامتی داشته باشیم. این آمادگی در ما وجود دارد و بستگی به فضای دارد که در اختیار ما قرار دهند. از نظر تعداد نیروی آموزش‌دهنده و هم محتوای سطوح مختلف را داریم. یکی از کارهایی که در این ایام انجام خواهیم داد محتوایی آموزشی برای عموم مردم در بخش‌های مختلف در قالب پیام‌های تندرستی، چاپ و در اختیار مردم است. برای دانش آموزان در مقطع متوسطه هم یک سری کتاب‌های آموزشی در سطح دانش‌آموزی هم برای حفظ و ارتقاء آنها با آموزه‌های طب سنتی در نظر داریم به چاپ برسانیم تا در جشنواره دانش‌آموزی در اختیار دانش آموزان قرار گیرد. غرفه کودک هم پیش‌بینی شده است که سایر مقاطع دانش‌آموزی و کودکان را بتوانیم با پیام‌های تندرستی و حفظ و ارتقاء سلامتی با آموزه‌های طب سنتی هم به این سطوح از جامعه در قالب غرفه‌های نقاشی و آموزشی ارائه کنیم.

خدمات مختلف از قبیل آموزش‌ها و خدمات درمانی و کدامیک رایگان صورت می‌گیرد؟

تمام این موارد در مدت جشنواره رایگان در نظر گرفته شده است.

مدرسین کلاس‌ها چه کسانی هستند؟

اعضای دانشگاه علوم پزشکی، دانشکده‌های طب سنتی دانشکده‌های علوم پزشکی هستند.

لزوم حضور سلامتکده‌ها در جشنواره چیست؟

با توجه به اینکه در حال حاضر نوعی افراط و تفریط در استفاده از ظرفیت طب سنتی در کشور اتفاق می‌افتد این کار یک نوع فرهنگ‌سازی است. چون طب سنتی در باور و فرهنگ مردم ما وجود

دارد، اقبال مردم به استفاده از این ظرفیت زیاد است به همین دلیل یک سری افراد سودجو و فرصت‌طلب با تأسیس مراکز غیرمجاز مبادرت به ارائه خدمات بانام طب سنتی به مردم میکنند. اغلب هم طوری جا انداخته‌اند که طب سنتی ایران برابر با حجامت و غیره است. درحالی‌که ما با این سلامتکده ای که در نظر گرفته ایم فرهنگ‌سازی می‌کنیم که طب سنتی در ایران، بیشترین پیام حفظ و سلامتی مردم است. مداخله درمانی ابتدا با اصلاح سبک زندگی و پس‌از آن استفاده از گیاهان دارویی مفرده، پس‌از آن گیاهان دارویی مرکب است. پس‌از آن در صورت لزوم استفاده از اعمال یدآوری، یعنی اعمال دستی، یعنی فصد و حجامت و زالو و امثال آنها صورت می‌گیرد. درحالی‌که چیزی که در اذهان مردم از طب سنتی جاافتاده، فصد و حجامت و زالو است. درحالی‌که آنها مرحله آخر است. ما می‌خواهیم با کار نمادین در این جشنواره این پیام را فرهنگ‌سازی کنیم که طب سنتی ایران بیشترین پیام و هدفش حفظ سلامت مردم و اصلاح سبک زندگی و در صورت لزوم استفاده از گیاهان دارویی آن‌هم به‌صورت مفرده نه داروی ترکیبی است. به خصوص که



سومین
جشنواره و
نمایشگاه ملی
گیاهان دارویی،
فرآورده‌های
طبیعی و طب
سنتی ایران

در برخی از عطاری‌ها، داروهای ترکیبی بی‌نام‌نشان و بدون مجوز عرضه و بزرگنمایی می‌شود. ما معتقد هستیم طب سنتی ایران یک قابلیت است یک ظرفیت است اما نباید بزرگنمایی کرد. قابلیت‌های منطقی و توانمندی‌های منطقی طب سنتی و دانشگاهی و خدمات تأیید شده باید در کنار طب رایج برای سلامتی و ارتقاء سلامتی و درمان مردم بکار گرفته شود. این که بگوییم با طب سنتی ایران تمام مشکلات درمانی مردم را حل می‌کنیم این ظلم به مردم است و به خود طب سنتی ظلم بزرگتری تحمیل می‌شود.

کشت و پرورش آلوئه‌ورا

گیاه آلوئه‌ورا به دلیل داشتن ویژگی‌هایی همچون تحمل شرایط کم‌آبی، گرمای هوا و خواص دارویی ارزنده از دیرباز در مناطق خشک گرمسیری، نیمه گرمسیری و حاره‌ای به عنوان گیاه زینتی و دارویی کشت می‌شده است. صنعت و تجارت آلوئه‌ورا و تولید فرآورده‌هایی از این گیاه، اعتباری شایسته و جهانی در میان صنایع دیگر جهان به خود اختصاص داده است به صورتی که هیئت علمی بین‌المللی آلوئه‌ورا تشکیل شده است.



مطالعات نشان می‌دهد تنها ژل آلوئه‌ورا دارای ۲۰۰ نوع مواد موثر است که در موارد مختلفی همچون آرایشی، بهداشتی و غذایی کاربرد دارد، تجارت جهانی آلوئه‌ورا ۱۲۳ میلیارد دلار است که در کشور ما نیز می‌توان با هدف تولید اقتصادی آلوئه‌ورا و عرضه آن به بازارهای داخلی و خارجی اقدام کرد.

علاوه بر آن این محصول کاربردهای غذایی و دارویی همچون تقویت کننده بدن انسان، معالج آسم، تصفیه کننده خون، ضد کرم، برطرف کننده یبوست، معالج اسهال خونی، برطرف کننده ریزش موی سر و اثر ضد قارچ و باکتریایی را دارا است.

ایجاد کسب و کار در زمینه گیاه آلوئه‌ورا اهداف خرد و کلانی را دارد که مهمترین آن تولید اقتصادی آلوئه‌ورا و ایجاد اشتغالزایی و درآمد است. به دلیل نو پا بودن صنعت پرورش آلوئه‌ورا، در زمینه کشت اصولی و فضای باز این گیاه در ایران تا کنون رقابتی زیادی وجود ندارد و با توجه به شناخت آحاد مردم از فوائد این محصول تقاضای بازار و به تبع آن تقاضای کار در این بخش در حال افزایش است. کارشناسان بر این باورند با توجه به بازار عظیم بین‌المللی آن سقف برای تولید این محصول در کشور فعلا وجود ندارد.

اقدام مهمی که در جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی فرآورده‌های طبیعی و طب سنتی ایران صورت می‌گیرد، همکاری میان ستاد گیاهان دارویی و طب سنتی معاونت علمی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و وزارت بهداشت برای فعالیت سلامتکده در این رویداد است. سلامتکده‌ها مکانی برای ارتقا سلامت جامعه با استفاده از طب سنتی هستند. این مراکز را می‌توان مشابهی برای درمانگاه دانست اما یک قدم جلوتر از آن خواهند بود. سلامتکده تا ش می‌کند افراد بیمار نشوند تا به درمانگاه نیاز پیدا کنند. این اقدامی است که دوره گذشته نیز در جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی در نظر گرفته شد و با استقبال بسیار زیاد مردم مواجه بود. محمود خدادوست، معاون طب سنتی وزارت بهداشت که به عنوان یکی از اعضا اصلی شورای ستاد گیاهان دارویی و طب سنتی معاونت علمی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری همکاری می‌کند، اجرای این بخش را در سومین جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی فرآورده‌های طبیعی و طب سنتی ایران که به همت ستاد گیاهان دارویی و طب سنتی معاونت علمی برگزار می‌شود را بر عهده دارد.

سلامتکده که از دوره گذشته در جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی فرآورده‌های طبیعی و طب سنتی ایران حضور دارد چیست؟

یکی از ابتکارات بسیار خوب ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری این است که در جشنواره‌های اخیر به ما از طرف وزارت بهداشت پیشنهاد شد تا امکان ارائه خدمات طب سنتی را پیدا کنیم و ما هم استقبال کردیم. قرار شد متخصصان و پزشکان طب سنتی را در ایام جشنواره در سلامتکده این رویداد مستقر کنیم. بازدیدکنندگانی که به سلامتکده مراجعه می‌کنند ممکن است با شکایت و بیماری نیابند. بلکه از مشاوره‌های فنی و تخصصی پزشکان طب سنتی برای ارتقاء سلامتشان استفاده کنند. البته ممکن است در شرح‌حال مشکلاتی هم از نظر بیماری‌های جسمی و روحی داشته باشند. در این صورت از ظرفیت‌های طب سنتی هم توصیه‌های لازم ارائه می‌شود تا از این ظرفیت استفاده کنند. اما یکی از رویکردهای اصلی ما فرهنگ‌سازی است. بنابراین یک سری کلاسهای آموزشی هم تدارک دیدیم تا بتوانیم همان اصول شش‌گانه اصلاح سبک زندگی را به مردم، جامعه پزشکی و دست‌اندرکاران نظام سلامت به سطوح مختلف ارائه کنیم. پس به‌صورت نمادین کلاسهای آموزشی برگزار می‌شود و آموزش‌های حفظ سلامت با آموزه‌های طب سنتی را خواهیم داشت. این بخش را به طور ویژه برای جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی فرآورده‌های طبیعی و طب سنتی ایران تدارک دیدیم.

سلامتکده‌ها قبل از اینکه در جشنواره و نمایشگاه ملی گیاهان دارویی فرآورده‌های طبیعی و طب سنتی ایران باشند، در خارج از نمایشگاه فعالیت داشتند؟

بله. از سال ۱۳۸۶ این کار شروع شده است و الان در ۱۷ دانشکده علوم پزشکی، دکترای تخصصی طب سنتی تربیت می‌کنیم. بیش از ۲۰ سلامتکده طب سنتی در سطح شهر داریم که خدمات بهداشتی، حفظ و ارتقاء سلامت و درمانی به مردم ارائه می‌کنند. در دو سه سال اخیر هم بخش خصوصی به این حوزه ورود کرده است و سلامتکده‌هایی با مسئولیت متخصصین طب سنتی در بخش خصوصی هم فعال است و به مردم خدمات بهداشتی و درمانی ارائه می‌کند. می‌توان گفت در جشنواره برای معرفی و نمایش ظرفیت‌ها و قابلیت‌های طب سنتی یک سلامتکده سیار و به‌صورت نمادین داریم تا ضمن معرفی، خدماتی هم به مردم ارائه شود.

به طور دقیق کار این سلامتکده‌ها چیست؟

افراد سالم به سلامتکده‌ها مراجعه می‌کنند، تبیین مزاج می‌شوند. مینا طب سنتی ایران بر مینا مزاج‌های نه‌گانه: گرمی، سردی، خشکی، تری است. مزاج‌های آنها تشخیص داده می‌شود و متناسب با مزاج، شغل، جنس، محل زندگی آنها توصیه‌های لازم حفظ و ارتقاء سلامتی

افزایش سرعت در یک سرمایه‌گذاری جدید

علیرضا دلیری*

خوشبختانه، فرهنگ استفاده از گیاهان دارویی در سالهای اخیر به سرعت در حال ارتقا است. لذا باید با نگاهی ویژه تر و با سرعتی همپای استقبال جامعه در این عرصه گام برداریم تا بتوانیم متناسب با نیازهای مردم و تأمین آنها حرکت کنیم. برگزاری سومین جشنواره ملی گیاهان دارویی، فراورده های طبیعی و طب سنتی علاوه بر اینکه نشان دهنده حمایت دولت از مقوله گیاهان دارویی و فراورده های طبیعی و طب سنتی است، می تواند در فرهنگ سازی استفاده از محصولات استاندارد و جلب مشارکت سرمایه گذاران نیز نقش موثری ایفا کند. در همین راستا، مصلى امام خمینی (ره) بزرگترین مکان موجود در تهران جهت برپایی این رویداد باشکوه ملی در نظر گرفته شده است و نسبت به دوره قبل، فضای بیشتری نیز به این امر اختصاص یافته تا بتواند پاسخگوی درخواست های متقاضیان باشد. از سوی دیگر، این مسئله که دانش آموزان در مراحل تحصیل و قبل از ورود به دانشگاه با این حوزه آشنا شوند یعنی شکوفای کردن آنها در زمینه های خاص. بعضی افرادی که با توجه به مکان زندگی شان با گیاهان دارویی سر و کار دارند با توجه به اینکه در خانواده ها شناخت عمومی در ذهن این افراد ایجاد شده است بنابراین می توانند در این زمینه موفق تر عمل کنند. بر اساس بازدیدهایی که از طرح های دانش



ادامه از صفحه ۲

دانش بنیان تعداد دارو و محصولات جدید فناورانه می تواند صنعت مطلوب این صنعت را رصد کرد. این بخش پذیری شرکت های تولید کننده فن آورو دانش بنیان در حوزه های تخصصی داروهای گیاهی، ارائه دهنده بخش های مختلف تولید، فراوری و بسته بندی فراورده های طبیعی و محصولات ارگانیک می باشد.

فن بازار تخصصی:

فراپند توسعه اقتصادی دانش محور نیازمند زیرساخت هایی برای تجاری سازی یافته های پژوهشی و تسهیل مبادلات و انتقال صحیح فناوری است. یکی از ابزارهایی که برای تسهیل فعالیت های توسعه فناوری، شفاف سازی و تقویت بازار فناوری در دنیا مورد استفاده قرار می گیرد، فن بازارها می باشند. فن بازار سومین نمایشگاه و جشنواره نیز با بهره گیری از مشاورانی کارآمد با ایفای نقش واسطه ای برای رساندن اطلاعات فناوری به «عرضه کنندگان»، «متقاضیان»، «کارآفرینان» و «سرمایه گذاران» را دارند. همچنین ارائه مشاوره در خصوص مراحل انتقال فناوری نیز از جمله خدماتی است که در این بخش اجرا خواهد شد.

کارگاه های آموزشی:

در راستای تحقق بخشی قسمتی از اهداف تعیین شده در سند ملی گیاهان دارویی در سومین نمایشگاه و جشنواره ۹ عنوان کارگاه با بهره مندی از برترین اساتید برگزار خواهد شد که عناوین کارگاه ها عبارتند از: نقش پایدار گیاهان در تولید محصولات آرایشی-بهداشتی، عطر و اسانس و روش های استخراج و آنالیز مواد موثره گیاهان دارویی، خود مراقبتی و اصلاح سبک زندگی بر اساس اصول شش گانه طب سنتی ایران، برند سازی و مدیریت شبکه های توزیع گیاهان دارویی، محصولات و فراورده های طبیعی، آشنایی با فرآیند تشکیل و ارزیابی و تعیین صلاحیت شرکت های دانش بنیان و حمایت آن ها از طریق صندوق شکوفایی و نوآوری، تأمین بذور و اقدام تکثیری استاندارد گیاهان دارویی، کنترل گواهی بذور و اقدام های تکثیری و آشنایی با فناوری های مربوطه، مدیریت فن آوری (مدیریت دانش و انتقال تکنولوژی و سرمایه گذاری مشترک- ارزش گذاری فن آوری ها- حقوق مالکیت فکری) در حوزه صنعت گیاهان دارویی و طب سنتی، الگوسازی کارآفرینی و ایجاد فرصت های شغلی در حوزه صنعت گیاهان دارویی و طب سنتی با لحاظ صنایع جانبی و تبدیلی مرتبط، معرفی و به کارگیری فن آوری های نوین در حوزه صنعت گیاهان دارویی و طب سنتی با رویکرد اقتصاد مقاومتی، بازاربایی فن آوری.

نگاه معاون توسعه مدیریت و منابع معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به جشنواره

آموزی در مناطق مختلف انجام شد طرح های بسیار قابل قبول را در این زمینه مشاهده کردیم. پیش از این نیز توافقاتی با وزارت آموزش و پرورش و معاونت فناوری اطلاعات در راستای ایجاد مراکز رشد و نوآوری دانش آموزی در سراسر کشور امضاء شد تا دستاوردهای این نمایشگاه در این مراکز توسعه و ادامه پیدا کند. در واقع مراکز رشد دانش آموزی مکانی برای تبدیل ایده های دانش آموزی به محصول هستند که برای توسعه این فعالیت مراکز در بین پژوهش سراهای دانش آموزی تفاهمنامه ای را به امضاء رساندیم که نخستین همپای در این زمینه نیز راه اندازی شد.

همچنین باید بگویم که مهمترین دستاورد برگزاری این جشنواره دو برابر شدن تعداد شرکت های دانش بنیان این حوزه است؛ این نشان می دهد سرمایه گذاری که به این حوزه ورود پیدا کرده اند، به فرایند کاری ستاد اعتماد پیدا کرده و اطمینان حاصل کرده اند که این حوزه، حوزه پرسودی است. بر این اساس شرکت ها و متقاضیان شرکت در نمایشگاه ارتقاء پیدا کرده اند بنابراین دستاورد دوره گذشته عملکرد مثبت و اثرگذاری نمایشگاه در فضای عمومی جامعه بوده است که می تواند نخستین دستاورد برگزاری نمایشگاه باشد. با برگزاری این دوره قادر خواهیم بود به سرمایه گذاری جدیدی در کشور سرعت بیشتری ببخشیم تا حضور فعالتری در بازارهای بین المللی داشته باشیم. در ایران ۸۰۰۰ گونه گیاهی وجود دارد که ۲۰۰۰ گونه اختصاصی کشور ما است اگر تنها برای همین گونه ها برنامه ریزی داشته باشیم با انجام اقداماتی همچون تبدیل به دارو و بسته بندی قابل قبول این محصولات را به خارج از کشور صادر کنیم علاوه بر ایجاد تحولی بزرگ در درآمد و صادرات، نگاه دنیا به تولید محصولات گیاهی ایران نیز تغییر خواهد کرد. در این نمایشگاه بین تولیدکنندگان و سرویس دهندگان با شرکت های دانش بنیانی که در آن حضور پیدا می کنند ارتباط های خوبی برقرار می شود. بین سرمایه گذاران، ایده پردازان و شرکت های دانش بنیان ارتباط خوبی برقرار می شود تا محصولات و فعالیت های خود را ارتقاء دهند. نکته مهم دیگر اینکه، برگزاری در سطح بین المللی هدفی است که باید به دنبال آن باشیم زیرا دید متخصصان خارجی نگاه ارتقاء یافته تری است. بنابراین می توانیم نمایشگاهی در سطح بین المللی برگزار کنیم تا سرمایه گذاران و شرکت های خارجی هم در نمایشگاه حضور پیدا کنند.

*معاون توسعه مدیریت و منابع معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

سلامتکده:

در دومین نمایشگاه و جشنواره سلامتکده بعنوان بخشی که بسیار مورد توجه بازدید کنندگان بود، بازخوردهای دریافت از بازدید کنندگان و مسئولین مربوطه و الگوسازی سازی آن در سایر جشنواره ها و نمایشگاه ها، در سومین جشنواره و نمایشگاه گیاهان دارویی، فراورده های طبیعی و طب سنتی با هدف کمک به ارتقاء سطح سلامت مردم و پرهیز از هر گونه تعصب و فرارغ از هر گونه افراط و تفریط در خصوص درمان نارسایی ها با کمک تدابیر درمانی و خودمراقبتی طب سنتی نقش هر چند کوچک در ارتقاء فرهنگ حفظ سلامت همگانی داشته باشد. در سلامتکده پزشکان و متخصصین این حوزه در تخصص های مختلف، تحت سرپرستی وزارت محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مدیریت دانشکده های طب سنتی در نویت به ویزیت بیماران می پردازند.

جشنواره دانش آموزشی:

گسترش فرهنگ پژوهشگری در بین دانش آموزان، ایجاد زمینه های ظهور خلاقیت و توانایی های بالقوه دانش آموزان، ارایه و عرضه دستاوردهای پژوهشی و فناوری آینده سازان ایران اسلامی، توسعه همکاری ها و مبادلات علمی و فنی مراکز پژوهشی و دستگاه های اجرایی، ایجاد انگیزه برای بالابردن سطح علمی جهت تولید علم، افزایش حساسیت جامعه نسبت به پژوهش در حوزه تخصصی گیاهان دارویی و طب سنتی و متجلی کردن نتایج آن و تبیین نقش و اهمیت بالای تفکر و پژوهش در استغلازی و کار آفرینی، از اهداف برگزاری این جشنواره است. این بخش نوظهور جشنواره با کمک جامعه گیاه درمانی ایران و همکاری مستقیم و مستمر وزارت آموزش و پرورش برگزار می شود.

نمایشگاه گیاهان زنده (هروبر اتوم):

معرفی گیاهان دارویی زنده به منظور شناخت بهتر و آموزش چگونگی رشد و پرورش آن در فضای سبز شهری و منازل مسکونی دارای مزایای فراوانی از جمله: افزایش تنوع گونه های گیاهان کاربردی به این منظور که موجب پایداری و کاهش گسترش فراگیر آفات و طبع آن کاهش مصرف سموم، کمک حفظ ژرم پلاسما گیاهان دارویی، ارتقاء سلامت جامعه با توجه به خواص این گیاهان در رایحه درمانی و گل درمانی که اثر بخشی آن در پزشکی مدرن نیز تأیید شده است بطوریکه برخی این مواد آلی متشرحه گیاهی را ویتامین های جوی مینامند در آخر کسب توجه مردم به این ثروت خدادادی می باشد. این بخش جشنواره برای اولین بار با همکاری پژوهشکده گیاهان دارویی جهاد دانشگاهی برنامه ریزی و اجرا می شود.

* دبیر علمی جشنواره ملی گیاهان دارویی فراورده های طبیعی و طب سنتی و دبیر ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی

ویژه نامه سومین جشنواره ملی گیاهان دارویی، فراورده های طبیعی و طب سنتی
صاحب امتیاز: معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
مدیر مسئول: پرویز کریمی
ناشر: دانش بنیان فن آور
تلفن: ۸۳۵۳۲۷۴۷-۸۳۵۳۲۴۹۹
وبسایت: www.isti.ir , reg.chtm.isti.ir
تلگرام: جشنواره: @chtmisti , @istiir

نگاه

نگاهی به فن بازار تخصصی و کارگاه های آموزشی جشنواره بازآموزی برای بهبود فضای کسب و کار و ایجاد فرصت های شغلی جدید

علی ابراهیمی وریکایی*

نقطه شروع اقتصاد مقاومتی، سیاست گذاری برای اصلاح الگوی مصرف است. مصرف، تولید را جهت می دهد و این دو در کنار هم، جهت سرمایه گذاری را مشخص می کنند. رونق تولید داخلی و کاستن از وارداتی که می تواند به افول و کم رونقی و توقف واحدهای تولیدی داخلی منجر شود، موجب استقلال اقتصادی، قطع وابستگی به خارج و ارتقای فناوری در سطح کلان تر می شود. اقتصاد مقاومتی و دانش بنیان در حوزه فناوری گیاهان دارویی با توجه به متکی بودن این اقتصاد به ویژگی های اقلیمی، ذخایر ژنتیکی، شرایط اکولوژیکی توان متخصصان بومی و تاریخچه کهن طب سنتی ایرانی و در عین حال در تعامل با جهان و فناوری های روز دنیا بنای محکمی است که کمترین آسیب را از مشکلات، رقابت ها، تهدیدها را از می توان تصور بود. در این راستا با صراحت باید اعلام کرد که گیاهان دارویی و داروهای گیاهی می توانند نقش بسیار موثر



و تعیین کننده ای در اقتصاد کشور داشته باشند. دو دوره گذشته جشنواره ملی گیاهان دارویی، فراورده های طبیعی و طب سنتی، در بخش فن بازار و کارگاه های آموزشی، دستاوردهای متعددی داشت که از آن میان می توان به حضور فناوران و انبوه فناوری ها، فرهنگ تبادل فناوری و استفاده از دانش روز با استفاده از ایجاد فضای مذاکره و تعامل بین فعالان حوزه فناوری، ایجاد تعامل و ارتباط گسترده بین مراکز صنعتی فراوری و واحد های تحقیقاتی به منظور بهره برداری دست آوردهای علمی و بهره گیری از ظرفیت ها و توان مجموعه های داخلی، ایجاد فضای مذاکره و گفتمان مستقیم بین متقاضیان و عرضه کنندگان فناوری اشاره کرد. اما در جشنواره سوم، جذب فناوران و معارفه آنها و توانمندی هایشان از تمام استان های کشور از طریق نماینده های بومی و فعالی که در این استان ها منصوب شده اند، افزایش توان رقابت پذیری بنگاه های اقتصادی گیاهان دارویی از طریق توسعه و تجاری سازی فناوری های نوین، افزایش توان رقابت پذیری، توسعه بازار، افزایش صادرات، اتکای مصرف به محصولات دانش بنیان تولید داخل، افزایش ثروت آفرینی و کارآفرینی از طریق بکارگیری فناورهای رقابت پذیر در دستور کار بخش فن بازار قرار گرفته است.

از همین رو، فعالیت های قابل تحقق در فن بازار شامل بهره برداری از فناوری ها و پتنت های تجاری سازی نشده، ارتقای سطح تکنولوژی و تولید مواد و روش های نو با استفاده از تکنولوژی های پیشرفته، با جستجو تأمین کننده و متقاضی فناوری، ارزیابی و مشاوره درباره فناوری قابل تجارت، بررسی بازار برای کسب و کارهای خطر پذیر، خدمات تأمین مالی ... نه تنها به محلی برای معاملات فناورانه می شود بلکه شامل ترغیب طرف های عرضه و تقاضا و تسهیل تصمیم گیری های طرفین و ارتباط آنها نیز است. همچنین به واسطه فن بازارها در ارتقاء اطلاعات مرتبط با عوامل مرتبط با فناوری سرعت انتقال اطلاعات را بیشتر می کند، از انباشت بدون استفاده فناوری در دانشگاه ها و مراکز علمی و تحقیقاتی جلوگیری می کند و سطح طراحی و ساخت کالای تولید داخل کشور را بالاتر می برد. اما در بخش کارگاه های آموزشی این رویداد باید بگویم که وجه تمایز این جشنواره با دوره های قبلی در هدفگذاری و نگرش کامل بر مقوله کسب و کار در همه عناوین کارگاه ها و سرفصل های آن است. آنچه در کارگاه های آموزشی جشنواره سوم ارائه می شود، کمک به بهبود فضای کسب و کار از طریق ارائه اطلاعات و داده هایی است که منجر به بازآموزی و ارتقای سطح دانش و اطلاعات کاربردی فعالان و متقاضیان حضور در این عرصه از طریق مدیران برجسته کشوری، کارشناسان و مدیران موفق بنگاه های اقتصادی می شود.

عناوین کارگاه های آموزشی از طرف فعالان بخش خصوصی و مدیران ملی و متناسب با میزان استقبال و رضایتمندی در جشنواره های قبلی پیشنهاد شده اند. در این کارگاه ها بازآموزی و ارتقای سطح فعالان و متقاضیان حضور در عرصه علمی - اقتصادی گیاهان دارویی مد نظر است و در حین حال تجزیه ارزش گیاهان دارویی و طب سنتی را نیز در بر می گیرد.

* مشاور و دبیر کارگروه توسعه فناوری و کارآفرینی ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری